

CVIČENIE SO SUBJEKTMI HOSPODÁRSKEJ MOBILIZÁCIE V PÔSOBNOSTI MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY A SOCIÁLNEJ POISŤOVNE V JEDNOTNOM INFORMAČNOM SYSTÉME EPSIS®

EXERCISE WITH ENTITIES OF ECONOMIC MOBILIZATION WITHIN THE COMPETENCE THE MINISTRY OF LABOUR, SOCIAL AFFAIRS AND FAMILY OF THE SLOVAK REPUBLIC AND THE SOCIAL INSURANCE IN UNIFORM INFORMATION SYSTEM EPSIS®

Ján HUDÁK¹, Anna KRÁLIKOVÁ², Vladimír VAGAŠ³

SUMMARY:

Training entities of economic mobilization leading to the tasks of social security in crisis situations. Uniform information system is used for the operation of centre focused social security. It serves as a tool for the rapid Exchange of information between individual entities of the Ministry of labour, social affairs and family and to address their requirements.

KEYWORDS: uniform information system, entities of economic mobilization, social security

ÚVOD

Vývoj spoločnosti je možné v posledných rokoch definovať značne rozporuplne. Narastajú disproporcie medzi potrebami a možnosťami, medzi tempom ekonomického rastu v jednotlivých oblastiach sveta, medzi cieľmi a záujmami subjektov svetovej politiky. Menia sa aj ďalšie externé i interné podmienky rozvoja jednotlivých krajín. Ekonomické škody vyplývajúce z rôznych prírodných, environmentálnych a technologických katastrof majú rastúcu tendenciu. To všetko sa podieľa na vytváraní rizikového prostredia a vzniku rôznych krízových situácií pre jednotlivcov, komunity, ako aj pre celú spoločnosť. Mnohé takto vznikajúce krízové situácie majú výrazne sociálne súvislosti.

V procese redukcie následkov krízových javov rastie úloha štátu, súkromného sektora, ako aj neziskových organizácií. Nový význam nadobúda aj krízový manažment.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“) vytvorilo špecifický aplikačný program jednotného informačného systému hospodárskej mobilizácie EPSIS® (ďalej len „JISHM EPSIS“), ktorý je jedným z hlavných nástrojov MPSVR SR pri riešení sociálneho zabezpečenia občanov zasiahnutých krízovou situáciou.

Sociálnym zabezpečením sa rozumie poskytnutie pomoci súborom sociálnych inštitúcií, služieb zariadení a činností zameraných na predchádzanie, zmierňovanie a odstraňovanie krízových situácií a s tým súvisiacich vzniknutých ťaživých sociálnych situácií občanov, rodín a komunít, ktorí v dôsledku sociálnej situácie uznannej štátom potrebujú pomoc v týchto pilieroch:

- 1) sociálnu pomoc,
- 2) sociálnu podporu,
- 3) sociálne poistenie,

¹ Ján Hudák, Ing., PhD., Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava, tel. +421 – 908 757 583, jan.hudak@employment.gov.sk.

² Anna Králiková, Ing., Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava, tel. +421 – 917 613 582, anna.kralikova@employment.gov.sk.

³ Vladimír Vagaš, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava, tel. +421 – 917 521 948, vladimir.vagas@employment.gov.sk.

- 4) sociálnoprávnu ochranu detí a sociálnu kuratelu,
- 5) psychologickú pomoc.

1. CVIČENIE SO SUBJEKTMÍ HOSPODÁRSKEJ MOBILIZÁCIE

S cieľom osvojenia si jednotlivých operácií tohto špecifického aplikačného programu subjektmi hospodárskej mobilizácie v pôsobnosti MPSVR SR, sa vykonáva na základe spracovanej metodiky činnosti cvičenie so subjektmi hospodárskej mobilizácie v špecifickom aplikačnom programe JISHM EPSIS.

V rámci Slovenskej republiky majú všetky ústredné orgány štátnej správy a ich subjekty hospodárskej mobilizácie spoločné časti modulov. Medzi tieto patria moduly, ktoré súvisia s organizáciou, personálnym zabezpečením, kontaktmi, materiálnym zabezpečením a zdrojmi rizík. Jednotlivé ústredné orgány sa líšia tým, že majú vypracované vlastné špecifiká. JISHM EPSIS® obsahuje dve skupiny modulov, ktoré využíva MPSVR SR. Špecifické moduly MPSVR SR riešia pracovnú povinnosť a sociálne zabezpečenie. Modul pracovnej povinnosti zabezpečuje generovanie určenia občanov podľa požiadaviek okresných úradov pre pracovnú povinnosť v súlade so zákonom č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii (viď obr. 1). Modul sociálneho zabezpečenia

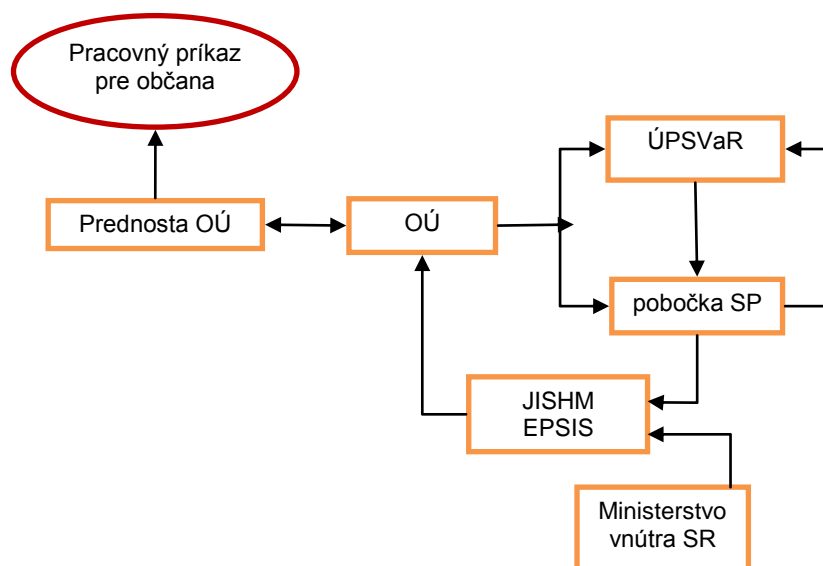
dáva v reálnom čase prehľad finančných nákladov a štruktúru zloženia občanov nachádzajúcich sa v krízovej situácii. Na nácviku sa podieľajú subjekty hospodárskej mobilizácie v pôsobnosti MPSVR SR a Sociálnej poisťovne:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- Národný inšpektorát práce,
- Inštitút pre pracovnú rehabilitáciu občanov so zdravotným postihnutím,
- Rehabilitačné stredisko pre zrakovo postihnutých Levoča,
- Ústredie Sociálnej poisťovne,
- pobočky Sociálnej poisťovne.

Nácvik vykonávajú zamestnanci jednotlivých subjektov hospodárskej mobilizácie zodpovední za oblasť krízového manažmentu každý pondelok v mesiaci podľa harmonogramu.

Cieľom nácviku je precvičiť:

- činnosť subjektov podieľajúcich sa na činnosti Centra sústredeného sociálneho zabezpečenia (ďalej len „CSSZ“),
- postup riešenia krízových situácií jednotlivých úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a pobočiek Sociálnej poisťovne pri obmedzení ich spôsobilosti,
- postup činnosti podľa vlastného spracovaného krízového plánu,
 - postup plnenia opatrení hospodárskej mobilizácie – sociálne zabezpečenie.

Legenda:

ÚPSVaR – úrad práce, sociálnych vecí a rodiny;

SP – Sociálna poisťovňa

OÚ – obvodný úrad;

JISHM EPSIS – jednotný informačný systém hospodárskej mobilizácie EPSIS

Obrázok 1. Schéma spolupráce dotknutých úradov pri riešení ukladania pracovnej povinnosti

2. POSTUP ČINNOSTI NÁCVIKU V JISHM EPSIS®

Odbor krízového manažmentu a bezpečnosti MPSVR SR vypracoval všeobecný námet platný pre celú Slovenskú republiku, na základe ktorého vykoná aktiváciu CSSZ. V priebehu cvičenia zriaďuje CSSZ v pôsobnosti cvičiacich subjektov a tie na základe všeobecného námetu krízovej situácie riešia vzniknutú krízovú situáciu v CSSZ v štyroch etapách.

Odbor krízového manažmentu a bezpečnosti MPSVR SR v cvičnej verzii EPSIS®, v module grafického informačného systému (ďalej len „GIS“) – krízová situácia sleduje reálnu činnosť jednotlivých subjektov a vydáva spresňujúce pokyny k riešeniu vzniknutej situácie. Súčasne koordinuje a sleduje spôsob riešenia jednotlivých pracujúcich subjektov hospodárskej mobilizácie.

Podľa harmonogramu cvičenia vkladajú subjekty požadované informácie a prípadné požiadavky v určených termínoch formou denných hlásení do JISHM EPSIS®. MPSVR SR dbá prostredníctvom cvičení o zvyšovanie pripravenosti subjektov hospodárskej mobilizácie.

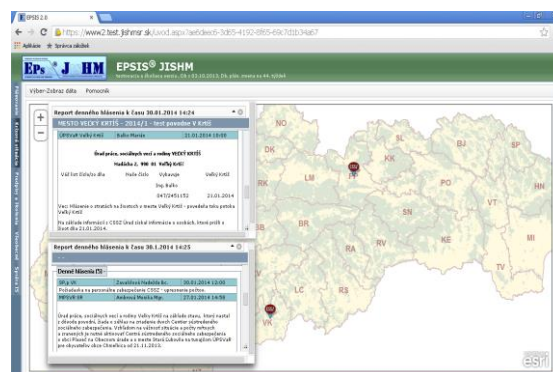
Cvičenie preveruje pripravenosť a schopnosť subjektov podieľať sa na riešení krízových situácií. Na základe skúseností z cvičení, odbor krízového manažmentu a bezpečnosti MPSVR SR podáva ďalšie opatrenia schválené a upravené JISHM EPSIS® a následne ich využije vo vzdelávaní a príprave zamestnancov zodpovedajúcich za oblasť krízového manažmentu. Sociálne zabezpečenie je riešenie pomoci obyvateľstvu v oblasti sociálneho zabezpečenia v procese do 30 dní od vzniknutej situácie zabezpečením zákonných dávok.

GIS umožňuje zobrazovať na mape vytvorené CSSZ v danej obci, pre ktorú sú zadané geo súradnice. Ponúka aktuálny prehľad:

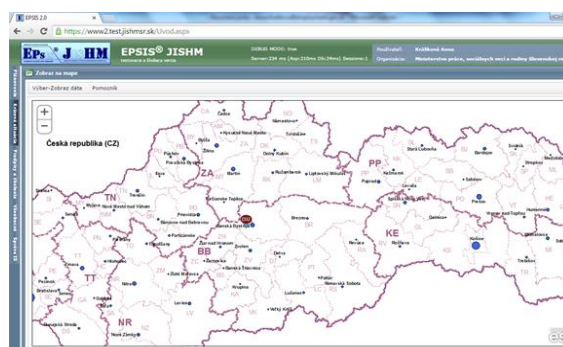
- o dávkach zadávaných úradom práce, sociálnych vecí a rodiny,
- o poisteniach zadávaných Sociálnou poisťovňou,
- o dávkach úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a poistení Sociálnej poisťovne.

LITERATÚRA

- [1] Zákon NR SR č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii.
- [2] Zákon NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

Obrázok 2. GIS – denné hlásenie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a pobočky Sociálnej poisťovne

Obrázok 3. GIS – zobrazenie zriadeného Centra sústredeného sociálneho zabezpečenia

ZÁVER

Doterajšie skúsenosti z priebehu jednotlivých cvičení potvrdzujú správnosť rozhodnutia MPSVR SR organizovať cvičenia s jednotlivými subjektmi hospodárskej mobilizácie. Tak ako každá nová vec aj práca s týmto špecifickým aplikačným programom vyvolávala neistotu a nedôveru.

Cvičenia priblížili spôsob práce a zmysel tohto programu. Pracovníci jednotlivých subjektov v ňom začínajú vidieť nástroj, ktorý dokáže na základe rýchlej výmeny informácií a požiadaviek na rôzne organizačné stupne rezortu MPSVR SR pomôcť občanom zasiahnutým krízovou situáciou.

- [3] Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 637 z 5. októbra 2011.
- [4] Metodika činnosti jednotlivých subjektov podieľajúcich sa na činnosti Centra sústredeného sociálneho zabezpečenia, č. 15767/2014-M_OKMB, júl 2012.
- [5] Metodika činnosti subjektov hospodárskej mobilizácie v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Sociálnej poisťovne pre nácvik činnosti v JISHM EPSIS pri riešení krízových situácií po aktivácii Centra sústredeného sociálneho zabezpečenia, č. 13912/2014-M_OKMB, júl 2014.
- [6] Metodické usmernenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o organizácii sociálneho zabezpečenia v čase vojnového stavu a vojny, č. 22938/2011-II/1, november 2011.
- [7] Zoznam bezpečnostných hrozieb vyplývajúcich z vývoja vnútornej a vonkajšej bezpečnosti Slovenskej republiky v rozsahu pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, č. 18181/2014-M_OKMB, 2014.

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Fakulta logistiky a krizového řízení

pořádá
vědeckou odbornou konferenci
k 100. výročí použití chemických zbraní
na téma

HISTORIE A SOUČASNOST
CHEMICKÝCH ZBRANÍ

UHERSKÉ HRADIŠTĚ 2015

20. - 21. 5 2015
UHERSKÉ
HRADIŠTĚ

Další informace budou k
dispozici na webové
stránce fakulty
www.utb.cz/flkr

